

בס"ד. משיחות ש"פ תצוה, י"א אדר-ראשון ה'תשנ"ב.

"ועשית מזבח מקטר קטורת וגו'"⁴, "והקטיר עליו אהרן קטורת סמים בבוקר בבוקר בהטיבו את הנרות יקטירנה ובהעלות אהרן את הנרות בין הערביים יקטירנה"², היינו, שהקטרת הקטורת היא בזמן הטבת⁵ והעלאת הנרות ("בעידן הטבה תהא מקטר קטורת", "בעידן הדלקה תהא מקטר קטורת"⁶).

ויתירה מזה — שהקטורת היא באמצע הטבת הנרות:

לדעת חכמים⁷ — "לא ייטיב את הנרות (שבע נרות, אלא רק חמש) ואח"כ יקטיר אלא יקטיר (באמצע) ואח"כ ייטיב (יגמור הטבת שתיים)", היינו, שמפסיקין בין הטבת חמש נרות להטבת שתי נרות בקטורת (דלא כדעת אבא שאול ש"מטיב (כולן) ואח"כ מקטיר .. דכתיב בבוקר בבוקר בהטיבו את הנרות והדר יקטירנה"⁸,

א. בהתחלת וסיום פרשת תצוה מדובר אודות הדלקת נרות המנורה:

בהתחלת הפרשה — "ויקחו אליך שמן זית זך גו' להעלות נר תמיד", "באוהל מועד גו' יערוך אותו אהרן ובניו מערב עד בוקר גו"¹. ובסיום הפרשה — "בבוקר בבוקר בהטיבו את הנרות גו' ובהעלות אהרן את הנרות בין הערביים"².

ועיקר החידוש שבסיום הפרשה — שהדלקת הנרות קשורה עם הקטורת³:

(1) כז, כ"א.

(2) ל, ד"ה.

(3) ראה תנחומא פרשתנו טו (בתחלתו): "זהו שאמר הכתוב (משלי כז, ט) שמן וקטורת ישמח לב כו". ובוהר (ח"א רל, רע"א. ח"ג יא, א. קנ, רע"א) מפרש שפסוק זה הוא ע"ד מ"ש בפרשתנו "והקטיר עליו אהרן קטורת סמים בבוקר בבוקר בהטיבו את הנרות יקטירנה ובהעלות אהרן את הנרות בין הערביים יקטירנה", היינו, ש"שמן וקטורת" קאי על עבודת הקטורת בזמן הטבת והדלקת הנרות (בשמן*), בבוקר ובין הערביים**. וראה בחיי ריש פרשתנו: "במדרש*** שמן וקטורת ישמח לב, שמן המנורה שהי' מתקרב*** בזמן הקטורת, שנאמר ובהעלות אהרן את הנרות בין הערביים יקטירנה".

(* אף שבתנחומא מפרש "שמן זה כ"ג שנמשח בשמן המשחה".

** להעיר, שלשיטת הזהר (ח"ג פח, סע"ב. קפג, א) גם הדלקת הנרות היא ב' פעמים ביום, בבוקר ובין הערביים, כמו הקטורת (כשיטת הרמב"ם — לקמן הערה 11).

*** וי"ל שכוונתו לזהר (ולא לתנחומא שמפרש "שמן זה כ"ג") שמפרש "שמן" על הנרות.

**** ע"ד לשון הזהר (ח"ג יא, א) "קטורת לא מתקרב אלא בזמנא דשמן מתקרב" (וראה לקמן הערה 74).

(4) ל, א.

(5) פרטי הדעות בפירוש הטבת הנרות (דישון המנורה, נתינת פתילה ושמן חדשים, או הדלקת המנורה), זמנה וכו' — נסמנו באנציק' תלמודית בערכו (וראה שם גם ערך הדלקת הנרות).

(6) יומא טו, א.

(7) שם יד, ב. וראה גם ירושלמי שם פ"ב סוף ה"א (ובמראה פנים שם, ש"לא צריך לפרש דר"י ור"ל דהכא פליגי בפלוגתא דאבא שאול ורבנן בענין הפסקה בין הטבת הנרות, אלא דכ"ע כרבנן ס"ל, ולר"י נמי בקטורת מפסיק להו כו", עיי"ש).
(8) ולהעיר, שבין הערביים מודה אבא שאול לחכמים ש"בעידן הדלקה תהא מקטר קטורת", ד"שאני התם דכתיב אותי", "יערוך אותו גו' מערב עד בוקר", "אותו מערב עד בוקר ולא אחר מערב

האדם בכל יום ויום במשכן ומקדש שבו (כמ"ש¹³ "ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם", "בתוכו לא נאמר אלא בתוכם, בתוך כאו"א"¹⁴),

וכמודגש באמירתנו ("ונשלמה פרים שפתינו"¹⁵) בהתחלת התפלה: פרשת תרומת הדשן, פרשת התמיד, ופרשת הקטורת, ועד ל"אביי הוה מסדר סדר המערכה כו".

ובהדגשה יתירה בפרשת הקטורת — שמלבד אמירת הפרשה בתושב"כ (כבפרשיות דתרומת הדשן ודהתמיד), דפרשת תשא¹⁶: "קח לך סמים גו' ועשית אותה קטורת גו' ונתת ממנה גו'" [כולל גם הדגשת שייכותה להדלקת הנרות, כפי שממשיכים "ונאמר והקטיר עליו אהרן קטורת גו' בהטיבו את הנרות גו' ובהעלות אהרן את הנרות גו'"], מוסיפים ומאריכים גם בפרטי הכנת הקטורת שנתבארו בכרייתא: "תנו"¹⁷ רבנן פטום הקטורת כיצד וכו' ואחד עשר סממנים היו בה וכו'¹⁸, כדלקמן.

ב. ובהקדם שאלה ותמיהה בנוגע לפרשת הנרות ופרשת מזבח הקטורת שבהתחלת וסיום פרשת תצוה:

לאחרי פרשת תרומה שבה נתבארו

ומפסיקין בין הטבת חמש נרות להטבת שתי נרות בזריקת דם התמיד).

והלכה כחכמים⁹ — כפס"ד הרמב"ם¹⁰ "אחר שזורקין את הדם (דהתמיד) מטיב זה שבהיכל חמש נרות ויוצאין שניהם מן ההיכל .. ואח"כ מפיסין .. וזוכה בקטורת מי שזכה ונכנס ומקטיר, ואח"כ נכנס זה שזכה בדישון המנורה ומטיב שתי הנרות"¹¹.

ויש לבאר תוכן ענינים של הקטורת והדלקת הנרות ושייכותם זל"ז בעבודת האדם¹² — כידוע שכל הענינים שבמשכן ובמקדש ישנם בעבודת

עד בוקר", "אין לך עבודת יום כשירה אחר הדלקתן" (יומא טו, א ובפרש"י. פסחים נט, א ובפרש"י. וראה אוה"ת חנוכה רפ, ב).

(9) והטעם שאומרים בכל יום "אביי הוה מסדר כו' אליבא דאבא שאול" — ראה לקמן ס"ט.

(10) ה'ל' תמידין ומוספין פ"ו ה"גד. וראה סמ"ג עשין קצב.

(11) ולדעת הרמב"ם (שם פ"ג הי"ב) ש"הדלקת הנרות היא הטבתם" — י"ל שעשיית הקטורת היא באמצע הדלקת הנרות (בין הדלקת חמש נרות להדלקת שתי נרות). וגם להרעות (ראה כס"מ שם. אנציק' תלמודית ערך הדלקת הנרות. וש"נ) שהטבה אינה הדלקת הנרות, והדלקת הנרות היא רק בין הערביים — כיון שגם בין הערביים צ"ל הפסקה בין חמש נרות לשתי נרות (ראה בארוכה שו"ת הרשב"א ח"א סי' ע"ט-ש"ט), ולכו"ע (גם לאבא שאול) אי אפשר להקטיר בין הערביים לאחרי הדלקת המנורה (כנ"ל הערה 8), מפסיקים בקטורת בין חמש נרות לשתי נרות, ואם הטיב בבוקר (כשמצאן כבויים) צ"ל ההפסקה בהזלקה עצמה (ראה גם אנציק' תלמודית שם ע' תשנ"ג). ועצ"ע. ואכ"מ.

(12) ראה גם תו"א וישב כט, א ואילך. שערי אורה שער החנוכה ד"ה בכ"ה בכסלו פ"ז ואילך. מאמרי אדאמ"צ בראשית ע' שכב ואילך. אוה"ת חנוכה רפ, ב ואילך (ע"פ דעת אבא שאול). וראה גם המשך תערוב"ב ח"א פרי"ו ואילך. ד"ה שמן קטורת עזרת. ועוד.

(13) תרומה כה, ח.

(14) ראה אלשיך עה"פ. של"ה סט, א. ועוד.

(15) הושע יד, ג. וראה שו"ע אדה"ז או"ח

(מהרו"ב) סוס"א.

(16) ל, לד ואילך. — ולהעיר, שהתחלת הקריאה דפרשת תשא היא במנחת שבת פ' תצוה (בהמשך לסיומה וחותמה בפרשת מזבח הקטורת).

(17) כריתות ו, א ואילך.

(18) ועד"ז בסיום התפלה (ב"אין כאלקינו")

— "פטום הקטורת הצרי והצפורן וכו'".

(כאן) אלא על סדר מלאכת המשכן לפרש צורך המנורה²⁶, מקומה (לכאורה) ב"סדר מלאכת המשכן", בהמשך לעשיית המנורה בפרשת תרומה (ובפרט שבסיום מעשה המנורה נאמר²⁷ "והעלה את נרותי"²⁸), ולא בהתחלת פרשת תצוה שבה מדובר אודות כהונת אהרן?

ופרשת מזבח הקטורת — כפי שהקשו המפרשים²⁹ שמקומה (לכאורה) בפרשת תרומה, ביחד עם כל כלי המשכן (הארון, השולחן, המנורה ומזבח החיצון)³⁰, ולא בסוף פרשת תצוה, לאחרי כל פרטי הענינים דהמשכן וכליו, בגדי כהונה והמילואים?

ג. ויש לומר הביאור בזה:

כתיבת פרשת מזבח הקטורת (שלא במקומה, ביחד עם כל כלי המשכן בפרשת תרומה, אלא) לאחרי המשכן וכליו, בגדי כהונה והמילואים, היא, כדי להדגיש המעלה המיוחדת של מזבח הקטורת³¹, כיון שעל ידה נשלמת

פרטי הענינים דמלאכת המשכן, מתחילה פרשת תצוה¹⁹ בכהונתו של אהרן ובניו — "ואתה הקרב אליך ("לאחרי שתגמור מלאכת המשכן") את אהרן אחיך ואת בניו גו' לכהנו לי"²⁰, ע"י עשיית בגדי כהונה ("ועשית בגדי קודש גו' לקדשו לכהנו לי"²¹), "להכניסו לכהונה ע"י הבגדים שיהא כהן לי"²²), כמבואר בפרטיות בהמשך הפרשה (עד רביעי); ועד למילוי ידיהם לכהונה ("וזה הדבר אשר תעשה להם לקדש אותם לכהן לי וגו' ומלאת יד אהרן ויד בניו"²³) ע"י פרטי הענינים דשבעת ימי המילואים ("שעל ידי המילואים הללו נתמלאו ידיהם ונתקדשו לכהונה"²⁴) שנתבארו בהמשך הפרשה (מרביעי עד ששי²⁵).

וכיון שרובה ככולה של פרשת תצוה עוסקת בכהונתו של אהרן — צריך להבין: מהו הטעם שהתחלתה בפרשת הנרות וסיומה בפרשת מזבח הקטורת?

ויתירה מזו — שתי פרשיות אלו (פרשת הנרות ופרשת מזבח הקטורת) נכתבו לכאורה שלא במקומם:

פרשת הנרות — כיון ש"לא נאמרה

(26) ו"פרשת מצות הנרות" היא בפ' אמור (כד, ב), והפירוש ד"ואתה תצוה" הוא ש"סופן לצוות את בני ישראל על כך" (פרש"י אמור שם).
(27) כה, לו.

(28) ופרטי הענינים ד"שמן זית זך כתיב למאור" — (נוסף על אמירתם בפ' אמור) יכולים להתבאר ביחד עם פרטי הענינים ד"בשמים לשמן המשחה ולקטורת הסמים", שזכרו בהתחלת פרשת תרומה (כמו "שמן למאור"), ונתבארו בפרטיות בפ' תשא (ל, כב ואילך).

(29) רמב"ן, ספורנו, ש"ך, אוה"ח כאן. ועוד. וראה תו"ש עה"פ. וש"נ.

(30) כבעשייתם בפועל (בפרשת ויקהל) — הארון, השולחן, המנורה, מזבח הקטורת ומזבח העולה.

(31) ראה רמב"ן, ש"ך, צרור המור. ועוד.

(19) לאחרי הקדמת ב' פסוקים ראשונים דפרשת הנרות.

(20) כח, א ובפרש"י.

(21) שם, ב"ג.

(22) פרש"י שם, ג.

(23) כט, א"ט.

(24) פרש"י שם, לג.

(25) כולל גם (ההמשך דש"ע"ד) הקרבת שני התמידין ("וזה אשר תעשה על המזבח וגו' עולת תמיד" (שם, לח"מב)) — שאין זה הציווי לדורות (שמקומו בפ' פינחס), אלא "אזהרה לימי המילואים" (פרש"י פינחס כח, ד).

קירוב³⁸), ואילו ע"י הקטורת נעשה (לא רק קירוב, אלא יתירה מזה) הקישור והחיבור (קטורת מלשון קישור וחיבור³⁹), ועד שנעשים מציאות אחת, כלשון הזהר⁴⁰ "בחד קטירא אתקטירנא".

ומזה מובן שעיקר כוונת המשכן — "ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם" — נעשית ע"י הקטורת, שבה מודגשת עיקר ושלמות ההתקשרות עם הקב"ה שנעשים חד ממש.

וענין זה מודגש בכתיבת פרשת מזבח הקטורת בפ"ע — לאחרי מלאכת המשכן, בגדי כהונה והמילואים:

בסיום וגמר כל פרטי הענינים דמלאכת המשכן, בגדי כהונה והמילואים (בפרשת תרומה, וברובה ככולה של פרשת תצוה) — מסיים וחותם הכתוב בהסך־הכל דכללות המשכן: "ונועדתי שמה לבני ישראל ונקדש (המשכן) בכבודי (שתשרה שכניתי בו) גו' ושכנתי בתוך בני ישראל גו' לשכני בתוכם"⁴¹.

ולאח"ז מוסיף (בפרשה בפ"ע) "ועשית מזבח מקטר קטורת", "אמר כי עוד יתייחד להם שיעשו מזבח מקטר קטורת"⁴² — שזהו"ע נעלה יותר ב"לשכני בתוכם", כיון שע"י הקטורת נעשה הקישור והחיבור עם הקב"ה בתכלית השלימות.

עיקר כוונת המשכן ("תחלת המחשבה סוף המעשה"³²), כדאיתא במדרש³³ שכ"שנעשה המשכן וכל כליו ושחט את הקרבנות וכו' לא ירדה שכניה עד שהקריבו את הקטורת".

ומהביאורים בזה³⁴ — בעבודת האדם לקונו:

אמרו חז"ל³⁵ "שתי מזבחות היו אחד של זהב (מזבח הפנימי³⁶) כנגד נפש של אדם, ואחד של נחושת (מזבח החיצון³⁶) כנגד גופו של אדם .. כשם שהגוף אוכל כך מזבח הנחושת קרבנותיו למאכל, וכשם שהנשמות אינן נהנות אלא מן הריח לכך לא ה"י נקרב במזבח הזהב אלא קטורת סמים³⁷, דבר העשוי לריח".

ונוסף לזה — והא בהא תליא — שע"י הקרבנות (שע"ג מזבח הנחושת) נעשה הקירוב להקב"ה (קרבן מלשון

(32) צרור המור כאן.

(33) תנחומא פרשתנו טו (בסופו).

(34) במעלת הקטורת לגבי שאר הקרבנות —

ראה גם זח"ב ריט, א. ז"ח שה"ש סח, א. וראה אוה"ת פרשתנו ע' אתשנט ואילך. שה"מ תרל"ה ח"א ע' ה' ואילך. שה"מ תרנ"ז ע' קסב ואילך. המשך תער"ב ח"א פרי"ב ואילך. וראה שה"מ מלוקט ח"ג ע' קנב. וש"נ.

(35) מדרש תדשא פ"א. וראה בארוכה כלי יקר

כאן.

(36) להעיר, שמזבח הפנימי רומז על פנימיות הלב, ומזבח החיצון רומז על חיצוניות הלב (לקר"ת דרושי סוכות עח, ריש ע"ד. ובכ"מ).

(37) כמ"ש בסוף פרשתנו (ל, ט) "לא תעלו עליו גו' ועולה ומנחה ונסך לא תסכו עליו" (וראה ראב"ע תרומה (כה, כב) ש"על כן לא הזכיר מזבח הקטורת רק אחר מזבח העולה* בעבור שזיהיר לא תעלו עליו עולה ומנחה ונסך").

(38) ראה ס' הבהיר ס' מו (קט). ועוד.

(39) ראה צרור המור שם. שה"מ מלוקט שם. וש"נ.

(40) ח"ג (אדר"ז) רפח, א.

(41) כט, מג"מו ובפרש"י.

(42) רמב"ן כאן.

(* כלומר, לאחרי הציווי "חזה אשר תעשה על המחבב גו' עולת תמיד").

דפטום הקטורת) ש"אחד עשר סממנים היו בה"51 — שרומז⁵² על "אחד עשר יום מחורב"⁵³, אחד עשר שלמעלה מעשרת הדברות שניתנו בחורב, בחינת "אנת הוא חד ולא בחושבן"⁵⁴, עצמותו ומהותו ית' שלמעלה מעשר ספירות, ודוגמתו בנשמה, בחי' היחידה, שלמעלה מעשר כחות פנימיים,

ג) בעבודת הקטורת — ש"בעת⁵⁵ שמקטירין הקטורת בהיכל בכל יום פורשין כל העם מן ההיכל ומבין האולם ולמזבח לא יהי' שם אדם עד שיצא זה שהקטיר הקטורת .. שנאמר⁵⁶ (בסדר עבודת יוהכ"פ⁵⁷) וכל אדם לא יהי' באהל מועד וגו'⁵⁸, היינו, שעבודת הקטורת היא באופן שהכהן נמצא ביחידות עם הקב"ה, שרומז על ההתקשרות שמצד בחי' היחידה.

ויש לומר, שענין זה מרומז גם במ"ש בסיום וחותם פרשת מזבח הקטורת (ופרשת תצוה⁵⁹) "וכפר אהרן

ויומתק יותר שמזבח הקטורת הוא סיום וחותם⁴³ פרשת תצוה — כי, "תצוה", מלשון צוותא וחיבור⁴⁴, מורה על הצוותא וחיבור דישראל עם הקב"ה, שעיקרו ושלמותו במזבח הקטורת (קישור וחיבור) שבסיום וחותם פרשת תצוה, גמר ושלמות הצוותא וחיבור דישראל עם הקב"ה.

ד. ובעומק יותר — במזבח הקטורת מודגשת ההתקשרות דישראל עם הקב"ה ("ישראל וקוב"ה כולא חד"⁴⁵) מצד עצם הנשמה, בחינת היחידה, "יחידה לייחדך"⁴⁶, שמיוחדת עם מהותו ועצמותו ית', ועל ידה נעשה עיקר ושלמות הענין ד"לשכני בתוכם", "לשכון אני בתוכם"⁴⁷, "אני" ממש.

וענין זה מרומז:

א) במדות המזבח, "אמה"⁴⁸ ארכו ואמה רחבו"⁴⁹ — "אמות יחידות .. (שרומז) על הנשמה שנקראת יחידה כמו שהקב"ה אחד כך היא יחידה"⁵⁰,
ב) בסממני הקטורת (שבפרשת תשא, ובפירושה בתושבע"פ בכרייתא

51) ומרומז גם בפסוק "הקטיר עליו אהרן גו'" שבסוף פרשתנו, כדלקמן הערה 64.

52) אזה"ת פרשתנו ע' א'חשכ. חנוכה רפב, ב. ועוד.

53) דברים א, ב.

54) תקו"ז בהקדמה (זו, א).

55) להעיר, ש"הקטורת שהיו מקטירין אחר התמיד (של בין הערביים) .. הי' כלה ב"א שעות חסר רביעי" (לחם משנה ה' תפלה פ"ג ה"ב).

56) אחרי טז, יז.

57) אלא שביהכ"פ ש"הקטרת הקטורת בקדש הקדשים כל העם פורשים מן ההיכל בלבד ואינם פורשים מבין האולם ולמזבח, שאין פורשין מבין האולם ולמזבח אלא בשעת הקטרה בהיכל בכל יום" (ה' עבודת יוהכ"פ פ"ד ה"ב).

58) רמב"ם ה' תמידין ומוספין פ"ג ה"ג.

59) ולהעיר, שבכ"מ נקראת "ואתה תצוה"

43) "הכל הולך אחר החיתום" (ברכות יב, א).

44) תו"א פרשתנו פב, א. ובכ"מ.

45) ראה זח"ג עג, א.

46) נוסח הושענות דיום ג' דחגה"ס.

47) פרש"י שם, מו.

48) ל, ב.

49) "ואמתיים קומתו" — גבוה על השולחן חצי אמה, אולי כן הי' גבוה על המנורה, והי' כנגד הכרובים שהם פורשים כנפים למעלה" (ראב"ע עה"פ). ולהעיר, שבהכרובים שהיו מעורין זה בזה נרמז שלמות החיבור והיחוד דהקב"ה וכנס"י (ראה יומא נד, א).

50) כלי יקר כאן.

הדקה" — שבזה מודגשת שייכותה של הקטורת דיוהכ"פ לכל יום.

ה. ועוד ענין עיקרי בעבודת הקטורת — "והקטיר עליו אהרן קטורת סמים בבוקר בבוקר בהטיבו את הנרות יקטירנה ובהעלות אהרן את הנרות בין הערביים יקטירנה"⁶⁴:

"נרות" — קאי על נשמות ישראל, "נר הוי" נשמת אדם"⁶⁵, שהטבתן והדלקתן היא ע"י התורה ומצוות, "נר" מצוה ותורה אור"⁶⁷.

ונוסף לזה, ע"י הדלקת הנרות נמשך ומתגלה אור הקדושה גם בעולם, כדרשת חז"ל⁶⁸ על הפסוק⁶⁹ "ויקחו אליך שמן זית זך .. אליך ולא לי, לא לאורה אני צריך .. ויעש לבית חלוני שקופים אטומים"⁷⁰, תנא שקופים (רחבים) מבחוץ ואטומים (פיהם אטום וקצר) מבפנים (קצר מבפנים ומרחיב והולך לצד חוץ, כדי שתהא אורה יוצא מזהיכל שתאיר לעולם, כי) לא לאורה אני צריך. מחוץ לפרוכת העדות באוהל מועד, עדות הוא לכל

על קרנותיו אחת בשנה מדם חטאת הכיפורים אחת בשנה יכפר עליו לדורותיהם קודש קדשים הוא לה" (אף ששייך לעבודת יוהכ"פ⁶⁰ שמקומה בפרשת אחריי⁶¹) — שבזה מרומז שעבודת הקטורת שבכל יום היא מעין ודוגמת עבודת הקטורת דכהן גדול⁶² ביום הכיפורים בקדש הקדשים, שבה מודגשת שלימות ההתאחדות דבחי" היחידה שבנפש (כה"ג) עם היחידה שבזמן ("אחת בשנה", שרומז על בחי' היחידה שנקראת "אחת"⁶³) והיחידה שבמקום (קדש הקדשים).

ויומתק יותר — שגם באמירת הברייתא⁷¹ דפטום הקטורת מזכירים ע"ד הקטורת דהכה"ג ביוהכ"פ: "ושלשה מנים יתרים שמהם מכניס כה"ג .. ביום הכפורים", ולא עוד אלא שנוסף על המוכרח להזכיר הג' מנים דיוהכ"פ בנוגע להחשבון ד"שלש מאות וששים ושמונה מנים (ש)היו בה" (לשס"ה ימים, ועוד ג' מנים ליוהכ"פ), מוסיפים ומדגישים גם ההכנה המיוחדת להקטורת דיוהכ"פ: "ומחזירן למכתשת בערב יום הכיפורים .. כדי שתהא דקה מן

64 ראה אוה"ת פרשתנו ע' א'תשסב: "פסוק זה יש בו י"א תיבות, י"ל רמו לאחד עשר סממני הקטורת כו' .. להמשיך גלוי אדון יחיד בכל הע"ס".

ויש להוסיף, שבתוכן הפסוק ע"ד השייכות דקטורת לנרות מרומז שההמשכה והגילוי ד"אחד עשר" (י"א סממני הקטורת) בכל הע"ס (בעולם) נעשה ע"י הנרות.

65 משלי כ, כז.

66 שם ו, כג.

67 ראה שמו"ר פרשתנו פל"ו, ג. וראה גם סה"מ מלוקט ח"ה ע' רצה ואילך. וש"נ.

68 מנחות פו, ב ובפרש"י.

69 אמור כד, ב"ג.

70 מלכים"א, ד ובפרש"י.

(נסמן בלקו"ש חט"ז ע' 342 הערה 9), ש"אתה" רומז על העצם שלמעלה, שע"י הוא"ו ("ואתה") נמשך ומתחבר עם העצם דיש"אל.

60 "אחת בשנה" — "ביום הכיפורים" (פרש"י).

61 "הוא שנאמר באחרי מות (יז, יח) ויצא אל

המזבח אשר לפני ה' וכפר עליו" (פרש"י).

62 ודוגמתו בכאו"א מיש"אל — "ואתם תהיו

לי ממלכת כהנים", "כהנים גדולים" (יתרו יט, ו ובבעה"ט). וראה רמב"ם סוף ה"ל שמיטה ויובל: "לא שבת לוי בלבד אלא כל איש ואיש כו' אשר נדבה רוחו אותו כו' ה"ז נתקדש קדש קדשים".

63 "תוד"ה עד אחת — מנחות יח, א.

מודגש בה ביותר המשכת וההתגלות דרגת הקטורת (שלמעלה מדרגת הקרבנות שכללותם קרבן התמיד, כדעת אבא שאול שמפסיקין בדם התמיד), שגם דרגא זו תומשך ותתגלה בעבודה דכחות הגלויים ועד גם בעולם⁷⁵.

וימתק יותר ע"פ מ"ש הרמב"ם⁷⁶ שלאחרי הטבת חמש נרות "נכנס מי שזכה בקטורת) ומקטיר, ואח"כ נכנס זה שזכה בדישון המנורה ומטיב שתי הנרות ויוצא זה שהקטיר עם מדשן המנורה" — שמוסיף על לשון המשנה⁷⁷ "באו ועמדו כו'", ומדגיש שלאחרי שהכהן המקטיר מסיים עבודתו, אינו יוצא מיד, אלא נשאר בפנים עד שנכנס הכהן להטיב שתי הנרות, ורק לאחר גמר הטבת הנרות יוצאים שניהם יחדיו — דיש לומר, שבזה מרומו שבהטבת שתי הנרות ישנו גם הסיוע של הכהן המקטיר הקטורת, כדי שע"י הנרות תומשך ותתגלה גם דרגת ההתקשרות וההתחברות שע"י הקטורת.

ו. עפ"ז יש לבאר גם הטעם שהתחלת פרשת תצוה היא בפרשת הנרות:

(75) ולהעיר, ששתי נרות (שהטבתם לאחר הקטורת) רומזים לסיוד ומלכות (אוה"ת פרשתנו ע' איתשג ואלך. בהעלותך ע' שמו), ועל ידם נעשה ההמשכה והגילוי בכי"ע (אוה"ת חנוכה רפ, סע"א) — שבהם מודגש יותר ההמשכה והגילוי בעולם*.

(76) הל' תמידין ומוספין פ"ו ה"ד.

(77) תמיד פ"ז מ"ב.

(* וראה אוה"ת פרשתנו ס"ע א'תשטב (מגוכת"ק) ש"נ ו' ז' מחבר שמים עם ארץ).

באי עולם שהשכינה שורה בישראל" — שזהו"ע עיקרי בעשיית המשכן כדי שעל ידו תהי' השראת השכינה בעולם⁷¹, ועי"ז נשלם הקישור וחיבור דעליונים ותחתונים שהתחיל במתן-תורה⁷².

ועפ"ז יש לבאר הענין דעבודת הקטורת בזמן הטבת והעלאת הנרות ("בעידן הטבה", "בעידן הדלקה") — ששלימות ההתקשרות וההתחברות עם הקב"ה (מצד בחי' היחידה) שבעבודת הקטורת נמשכת ומתגלה ומאירה ע"י הנרות בכל פרטי הדרגות ד"נר הוי' נשמת אדם" (גם בכחות פנימיים) ובכל פרטי העבודה ד"נר מצוה ותורה אור", ועד להמשכה והגילוי גם בעולם⁷³.

וענין זה מודגש יותר בכך שעבודת הקטורת היתה באמצע הטבת הנרות, שבה היו מפסיקין בין הטבת חמש נרות להטבת שתי נרות, כדעת חכמים שמפסיקין בקטורת, ולא כאבא שאול שמפסיקין בדם התמיד (כנ"ל ס"א) — שע"ז ניתוסף עילוי בהטבת שתי נרות⁷⁴, שלהיותה לאחר הקטורת,

(71) "אימתי שרתה השכינה בארץ ביום שהוקם המשכן" (במדב"ר פ"ג, ב).

(72) תנחומא וארא טו. שמו"ר פ"ב, ג. ועוד.

(73) ראה גם צורו המור כאן: "מזבח הקטורת .. מקשר הדברים התחתונים בעליונים והעליונים בתחתונים".

(74) ועפ"ז יש לבאר הרמז בדיוק לשון הזהר והבחי' (לעיל הערה 3) "קטורת לא מתקרב אלא בזמנא דשמן מתקרב", "שמן המנורה שהי' מתקרב בזמן הקטורת" (לשון קרבן שאינו רגיל ביחס לשמן) — שע"י הקרבת הקטורת באמצע הטבת הנרות נעשה העילוי והקירוב (קרבן) דפעולת הטבת הנרות (שמן) להמשכת וגילוי דרגת הקטורת.

כיון שבכל יום נעשה האדם "ברי' חדשה"⁷⁹, צ"ל חידוש בכל עניני עבודתו ("בכל יום יהיו בעיניך חדשים"⁸⁰), שנקודתם ותוכנם "לשכני (לשכון אני) בתוכם", ומתחיל מהחידוש בעבודת הקטורת⁸¹ (בהתחלת היום, "בבוקר בבוקר"⁸²), שהיא עיקר ושלמות ד"לשכני בתוכם", מצד בחי' היחידה.

וענין זה מודגש באמירת פרשת הקטורת בכל יום:

נוסף על אמירת הפסוקים שבהם מדובר אודות עבודת הקטורת ביום זה ("והקטיר עליו אהרן קטורת סמים בבוקר בבוקר .. (ו)בין הערביים יקטירנה"), מקדימים ואומרים גם הפסוקים שבהם מדובר אודות הכנת הקטורת ("קח לך סמים וגו'"), ולאח"כ מוסיפים גם פרטי הענינים דהכנת הקטורת שנתבארו כברייתא דפטום הקטורת — אע"פ שהמדובר אודות הכנת כל כמות הקטורת הדרושה לכל השנה (שהיו מכינים בבת אחת ולא בכל יום בפ"ע)⁸³, כמ"ש

נתבאר לעיל (ס"ג) ש"תצוה" רומז על הצוותא וחיבור עם הקב"ה, שעיקרה ושלמותה במזבח הקטורת שבסיום וחזותם הפרשה.

וכשם שבפרשת הקטורת שבסיום וחזותם הפרשה מודגש שהדרגא דקטורת (קישור וחיבור) נמשכת ומתגלה בעולם ע"י הנרות, כך מודגש גם (ובעיקר) בהתחלת הפרשה שהדרגא ד"תצוה" (צוותא וחיבור, כמו "קטורת") נמשכת ומתגלה ומאירה ע"י הנרות — שהתחלת פרשת תצוה היא בפרשת הנרות⁷⁸: "ואתה תצוה את בני ישראל ויקחו אליך שמן זית זך גו' להעלות נר תמיד", "באוהל מועד מחוץ לפרוכת אשר על העדות וגו'" — המשכת וגילוי הדרגא ד"תצוה".

בסגנון אחר קצת:

תוכנה של פרשת תצוה (רובה ככולה) הוא ע"ד כהונת אהרן ובניו לעבודה במשכן, שע"ז "ונקדש (המשכן) בכבודי" (שתשרה שכינתי בו). ולכן, פתיחת הפרשה היא בעבודה העיקרית דאהרן ובניו שעל ידה נעשית השראת השכינה בגילוי — פרשת הנרות; וסיומה וחזותה בשלימות השראת השכינה שע"י עבודת הקטורת (והמשכה והתגלותה ע"י הנרות) — בפרשת מזבח הקטורת (שבסיומה וחזותה נזכר גם ע"ד הטבת והעלאת הנרות).

ז. וביאור הענין בעבודת האדם בכל יום:

79 שו"ע אדה"ז אר"ח רס"ד, ורס"ו. וראה שם סמ"ר ס"ו.

80 שם סס"א ס"ב.

81 להעיר מהענין ד"חדשים לקטורת" (יומא כו, א. רמב"ם ה"ל תמידין ומוספין פ"ד ה"ז).

82 ראה פסחים נט, א (ובפרש"י): "אין לך דבר (באשים) שקודם לתמיד של שחר אלא קטורת בלבד, שנאמר בה בבוקר בבוקר" (וראה אוה"ת פרשתנו ע' א'תשג. חנוכה רפ, ב).

83 "הקטורת נעשית בכל שנה ושנה" (רמב"ם ה"ל כלי המקדש רפ"ב), מפני שצריך להביאה מתרומה חדשה (ה"ל שקלים פ"ד ה"ב). ו"פעמיים בשנה היו מחזירין אותו למכתשת, בימות החמה היו מפזרים אותה כדי שלא תתעפש, ובימות

78 לא רק הזכרת הנרות (כבדרך אגב) בפרשת מזבח הקטורת (בשכיכות לזמן עבודת הקטורת), כבסיום הפרשה.

בשעת ק"ש ותפלה, שהו"ע המס"נ באחד⁸⁹, ותכלית הביטול דעמידה לפני המלך שבתפלת העמידה⁹⁰.

וענין זה נמשך ומתגלה גם לאחר גמר העבודה דק"ש ותפלה, במשך כל היום כולו — שגם בשעה שעוסק בעניני העולם, "הנהג בהם מנהג דרך ארץ"⁹¹, שאז צריך להרהר ולדבר בעניני העסק באופן ד"משאו ומתנו באמונה"⁹², ובהכרח שיסיח דעתו ומחשבתו מהדביקות שבשעת ק"ש ותפלה⁹³ [וע"ד מ"ש רבינו הזקן בספר התניא⁹⁴ ש"אף שיחוד זה למעלה הוא נצחי לעולם ועד", מ"מ, "למטה הוא תחת הזמן ובאותה שעה לבדה שעוסק

בברייתא "שלוש מאות וששים ושמונה מנים היו בה, שלש מאות וששים וחמשה כמניין ימות החמה"⁸⁴. . . ושלושה מנים יתרים שמהם מכניס כה"ג כו"⁸⁵.

ויש לומר, שבזה מרומז שנוסף על עבודת הקטורת השייכת ליום זה, צ"ל בכל יום כללות הענין דעשיית הקטורת — שמתחדש כללות הקישור והחיבור דעצם הנשמה, בחי' היחידה, עם הקב"ה, שעל ידה נעשה עיקר ושלמות הענין ד"לשכני בתוכם".

ח. ועוד ועיקר — שעבודת הקטורת היא "בהטיבו את הנרות גו' ובהעלות אהרן את הנרות", היינו, שהתחדשות שבעשיית הקטורת (הקישור והחיבור דעצם הנשמה עם הקב"ה) נמשכת ומתגלה ומאירה בכל עניני עבודת היום, וגם כשעוסק בעניני העולם⁸⁶ ("כל מעשיך יהיו לשם שמים"⁸⁷ ו"בכל דרכיך דעה"⁸⁸):

התחדשות הקישור והחיבור דעצם הנשמה עם הקב"ה בכל יום נעשה

89 ראה אזה"ת פרשתנו (ס"ע א'תשסד ואילך. חנוכה רפב, ב) השייכות דק"ש לקטורת (כמודגש בזמן ק"ש עד סוף ג' שעות, כמו הקטורת בבוקר בבוקר, בג' שעות, קודם הקרבת התמיד זמנו בד' שעות) — שק"ש הוא בחי' ריח, לריח שמניך, לריח בגימטריא רמ"ח היינו רמ"ח תיבין דק"ש (ולכן הבין הינוקא בריחא דלבושייהו שלא קראו ק"ש).

90 להעיר מהשייכות תפלה לקטורת — כמ"ש (תהלים קמא, ב) "תכון תפילתי קטורת לפניך" (וראה זח"א שבערה 3).

91 ברכות לה, ב.

92 יומא פו, א.

93 ויתירה מזה: גם כשעוסק בלימוד התורה, ש"עסק התורה .. הוא ג"כ ענין מסירת נפש ממש כמו בצאתה מן הגוף .. שאינה מהרהרת בצרכי הגוף (בעניני העולם) (תניא ספמ"א), הרי, ההתבוננות דמס"נ היא רק הכנה בהתחלת הלימוד (ולכל היותר בכל שעה (שם)), אבל בעת הלימוד עצמו צ"ל דעתו ומחשבתו מונחת בפרטי הענינים שלומד בתורה כפי שנתלבשה בעניני העולם, "המחליף פרה בחמור", וכיו"ב. ועד"ז כשעוסק בקיום המצוות, ובפרט במצות צדקה וגמ"ח (כללות כל המצוות), שדעתו ומחשבתו צ"ל מונחים בהשתרלות בטובתו של חבירו בענינים גשמיים, וכיו"ב.

94 פכ"ה (לב, א).

הגשמים צוברין אותה כדי שלא יפוג ריחה" (הלי' כלי המקדש שם ה"ז).

84 ולא היו עושין כנגד ימות הלבנה, לפי שהי' חסר בשנה מעוברת (פי' הרא"ש — הובא בשטמ"ק כריתות שם). וראה הערה הבאה.

85 "והשאר הוא מותר הקטורת" (הלי' שקלים וכלי המקדש שם). וגם י"א המנים שנשארו בשנה פשוטה שאינה אלא שני"ד ימים הם בכלל מותר הקטורת (רע"ב לשקלים פ"ד מ"ה).

86 להעיר שהטעם ד"חדשים לקטורת" (כנ"ל הערה 81) הוא "מפני שמעשרת" (יומא שם), די'ש לומר, שבזה מרומז הקשר והשייכות לעניני העולם (עשירות כפשוטה).

87 אבות פ"ב מ"יב. וראה רמב"ם הלי' דעות ספ"ג.

88 משלי ג, ו. וראה רמב"ם שם. שו"ע אדה"ז

או"ח סקניו ס"ב.

דס"ל דהכי הלכתא, ולכן לא רצו לשנות הסדר ההוא"⁹⁸.

ולכאורה צריך להבין:

(א) הרי גם הרמב"ם והסמ"ג ידעו שאב"י סדר הסדר אליבא דאבא שאול שמזה משמע דס"ל דהכי הלכתא, ואעפ"כ פסקו שהלכה כחכמים, ומה חידוש "מצאו העולם שאב"י סדר כאבא שאול", שלכן "לא רצו לשנות הסדר ההוא", ושינו פסק הרמב"ם והסמ"ג שהלכה כחכמים?

(ב) ועיקר: בסדר עבודת יוהכ"פ אומרים"⁹⁹ "לפנים יכנס להטיב חמש נרות ולהקטיר קטורת הבוקר ולהטיב את שתי הנרות הנשארות" — כדעת חכמים שהלכה כמותם, ולא כאב"י שסדר הסדר כאבא שאול¹⁰⁰. וממה נפשך: אם בסדר עבודת יוהכ"פ שינו מדברי אב"י שפסק כאבא שאול, למה לא שינו בסדר המערכה שבכל יום?

ויש לומר הביאור בזה — בפנימיות הענינים:

"(מצאו) העולם", מלשון העולם (והסתר)¹⁰¹, מורה על מעמד ומצב הגלות, "בנים שגלו מעל שולחן אביהם"¹⁰², שאז הם במעמד ומצב ד"יתום", כמרומז בשמו של "אב"י",

בה בתורה או במצוה, כי אח"כ אם עוסק בדבר אחר נפרד מהיחוד העליון למטה"⁹⁵], מ"מ, ניכרת אצלו נקודת היהדות שמצד עצם הנשמה, ההתקשרות וההתחברות עם הקב"ה בתכלית היחוד, "בחד קטירא אתקטירא", שבכל מעמד ומצב ("מערב עד בוקר") ה"ה בקיום ותוקף נצחי ("חוקת עולם").

ט. ויש להוסיף ולבאר הטעם שאומרים בכל יום "אב"י" הוה מסדר סדר המערכה משמא דגמרא ואליבא דאבא שאול .. הטבת חמש נרות קודמת לדם התמיד, ודם התמיד קודם להטבת שתי נרות, והטבת שתי נרות קודמת לקטורת" — אף שהלכה כחכמים שהקטורת היא בין הטבת חמש נרות להטבת שתי נרות:

הב"י⁹⁷ כותב ש"אע"פ שהרמב"ם .. פסק כרבנן דפליגי אבא שאול ואמרי קטורת מפסיק בין הטבת חמש להטבת שתיים ושחיטת התמיד וזריקתו קודם להטבת חמש, וכן נראה דעת הסמ"ג .. ולפ"ז הי' ראוי לסדר כך .. דם התמיד קודם להטבת חמש נרות והטבת חמש נרות קודם לקטורת וקטורת קודם להטבת שתי נרות .. מאחר שמצאו העולם שאב"י סדר הסדר אליבא דאבא שאול, משמע

98) ובספר האשכול: "תקנו לאמרו מפני שכולל כל העבודות שהיו במקדש ופרשיותיהן".

99) בפיוט "אתה תכנת".

100) ראה גם שער הכולל פ"ג אות כ (ובהערתי שם*. וראה לקמן הערה 110).

101) לקו"ת שלח לו, ד. ובכ"מ.

102) ברכות ג, סע"א.

(* בשער הכולל הנדפס בסידור תורה אור קה"ת תשמ"ז (רנו, א). המו"ל.

95) ושם: "והיינו כשעוסק בדברים בטלים לגמרי שאין בהם צורך כלל לעבודת ה'", משא"כ בנדר", שההתעסקות בעניני העולם היא "לשם שמים". אבל, גם כשעוסק בעניני העולם "לשם שמים", ואפילו באופן ש"בכל דרכיך דעהו", בהכרח יסייח דעתו מהדביקות שבשעת ק"ש ותפלה.

96) יומא לג, א.

97) אר"ח סמ"ח (ד"ה ויש נוהגין).

לדעת אבא שאול הקטורת אינה הקדמה להטבת שתי נרות, אלא עבודה בפ"ע). אבל בנוגע לאמירת סדר העבודה ביוהכ"פ — כיון שביוהכ"פ נמצאים בני" (גם בזמן הגלות) בדרגא נעליה¹⁰⁸, ועד שכאו"א מישראל הוא בדוגמת הכה"ג שנכנס לפני ולפנים¹⁰⁹, אומרים⁹⁹ "לפנים יכנס להטיב חמש נרות ולהקטיר קטורת הבוקר ולהטיב את שתי הנרות הנשארות", כההלכה כדעת חכמים שקטורת קודמת להטבת שתי נרות, שרומז על ההמשכה והגילוי דבחינת היחידה בעבודה בכחות פנימיים ועד לההמשכה והגילוי בעולם¹¹⁰.

ויש לומר, שמאמירת סדר העבודה ביוהכ"פ ("אחת בשנה") נמשך על כל השנה כולה [כמרומז באמירת הברייתא דפטום הקטורת: "ושלשה מנים יתרים שמהם מכניס כהן גדול .. ביום הכיפורים ומחזירן למכתשת בערב יום הכיפורים .. כדי שתהא דקה מן הדקה"], שגם בכל יום יהי

ר"ת "אשר¹⁰³ בך ירוחם יתום¹⁰⁴, כיון שאביהם נמצא במקום אחר (כביכול), כמרומז בשמו של "אבא שאול", שצריכים "להשאל" (כביכול) את האבא ממקום אחר.

ולכן, בנוגע לאמירת¹⁰⁵ סדר המערכה בכל יום "לא רצו לשנות הסדר ההוא" שסידר אביי אליבא דאבא שאול ש"הטבת שתי נרות קודמת לקטורת" — כי, במצב של העלם והסתור דזמן הגלות לא שייך¹⁰⁶ (כ"כ) שבחינת היחידה תומשך ותתגלה¹⁰⁷ בעבודה בכחות פנימיים ועד לההמשכה והגילוי בעולם שמרומז בהקדמת הקטורת להטבת שתי נרות (שהרי

(103) הושע יד, ד.

(104) דכיון שקודם שנולד מת אביו, ואחר שנולד מתה אמו, אמרו עליו "אשר בך ירוחם יתום", ועשו נקרא "אביי" (אף ששמו נחמני) — סדה"ד בערכו.

(105) אמירה בזמן הגלות באופן ד'ונשלמה פרים שפתינו", משא"כ בנוגע לעבודה בפועל בזמן שביהמ"ק קיים, שעל זה קאי פסק הרמב"ם והסמ"ג שהלכה כחכמים.

(106) ועפ"ז יומתק שרוב הביאורים בדרושי חסידות (שבהערה 12) הם בדעת אבא שאול, אף שהלכה כחכמים (כמודגש וכמ"פ באוה"ת שם, ואעפ"כ, לא נתבאר תוכן הענין דההפסק בקטורת בין הטבת חמש לשתיים בעבודת האדם).

וראה אוה"ת פרשתנו (ע' איתשסב — מגוכת"ק): "ה' נרות בחי' אירוסין .. אח"כ קטורת פנימי' הלב נשואה, וכמ"כ המשכה ב' נרות (שלאח"ז) יחוד יסוד ומל' זהו נישואין" — שענין זה שייך (בעיקר) לעתיד לבוא, "לימות המשיח יהיו נישואין" (שמו"ר ספ"ט).

(107) אבל בחי' היחידה (קטורת) כפי שהיא בפ"ע, שהו"ע המס"נ — מודגש בזמן הגלות יותר מאשר בזמן הבית. ויש לומר, שענין זה מרומז בסדר דאביי אליבא דאבא שאול (בזמן הגלות) — שהקטורת אינה הקדמה להטבת שתי נרות (המשכת היחידה בדרגת הגילויים), אלא היא עבודה בפ"ע, מס"נ בטהרתה.

(108) ראה שו"ע אדה"ז או"ח סתרי" ס"ט. סתרי"ט ס"ט.

(109) שלכן אומר כאו"א מישראל כל סדר עבודת הכה"ג, כולל גם תפלתו של הכה"ג, ומסיים: "כמו ששמעת תפלת כה"ג .. כמו כן מפינו תשמע".

(110) להעיר שהחילוק בין כל יום ליוהכ"פ מרומז גם בהחילוק בסתם משנה — שבמסכת תמיד (הסדר התמידי בכל יום) נקט כאבא שאול ("מי שזכה בדיושון המנורה נכנס ומצא שתי נרות כו" (ואח"כ) "מי שזכה בקטורת כו" (פ"ו מ"א.ג. וראה פיהמ"ש להרמב"ם שם)), ובמסכת יומא (הסדר דיוהכ"פ) נקט כחכמים ("מקטיר את הקטורת ומטיב את הנרות" (פ"א מי"ב), "נכנס להקטיר את הקטורת ולהטיב את הנרות" (פ"ג מ"ד)).

חדשה) על כל השנה כולה¹¹⁶, שבה מודגש עיקר ושלמות העבודה במשכן, "לשכני בתוכם", שההתקשרות וההתחברות עם הקב"ה מצד עצם הנשמה, בחי' היחידה (קטורת), נמשכת ומתגלה ומאירה בכחות הפנימיים, ובכל עניני העבודה, ועד לעבודה בעניני העולם (נרות).

ויש להוסיף בהשייכות נדרות (שמן) וקטורת לחודש אדר — "שמן וקטורת ישמח לב"¹¹⁷, ו"משנכנס אדר מרבין בשמחה"¹¹⁸.

וכל זה מודגש יותר בקביעות שנה זו — שיום השבת פרשת תצוה חל ביום י"א אדר, וערב שבת ("מי שטרח בערב שבת יאכל בשבת"¹¹⁹) ביום י"ד אדר:

יום השבת קשור עם בחי' היחידה שבישראל — כמארו"ל¹²⁰ "אמרה שבת לפני הקב"ה רבש"ע לכולן (ששת ימי השבוע) יש בן זוג, ולי אין בן זוג (יחידה), א"ל הקב"ה כנסת ישראל היא בן זוגך", כיון שגם כנסת ישראל היא "יחידה", כמ"ש¹²¹ "הן עם לבדד ישכון", "כל האותיות מזדווגין חוץ מב' אותיות אלו (ה"ן) .. (ש)אינן אלא לעצמן, כך ישראל אינן .. אלא לעצמן"¹²², בחי' היחידה¹²³. ובהדגשה

מעין ודוגמת השלימות דיוהכ"פ שהקטורת היא באמצע הטבת הנרות.

י. ונתינת־כח מיוחדת בכהנ"ל — בזמן המיוחד בשנה ("אחת בשנה") שקורין בתורה (בציבור ובברכה לפני ולאחרי) פרשת תצוה:

פרשת תצוה — ססיומה וחותרה בפרשת מזבח הקטורת והקטרתה, והמשכה בפרשת תשא (לאחרי ההקדמה דמחצית השקל) בעשיית הקטורת, "קח לך סמים וגו' ועשית אותה קטורת גו'" — קורין לעולם בחודש אדר¹¹¹.

ומהטעמים לזה — כיון ש"באחד באדר משמיעין על השקלים כדי שיכין כל אחד ואחד מחצית השקל שלו ויהי עתיד ליתן"¹¹² ל"תרומת הלשכה"¹¹³, ש"לוקחין ממנה תמידין של כל יום וכו' והקטורת ושכר עשייתה"¹¹⁴, "משיגיע ראש חודש ניסן .. לוקחין את הקטורת מהן מתרומה חדשה כדי להקריבה ממעות תרומה חדשה"¹¹⁵.

ועפ"ז יש לומר, שקריאת פרשת הקטורת (בסוף פרשת תצוה ובהתחלת פרשת תשא) בחודש אדר, היא נתינת־כח לחידוש כללות העבודה דעשיית הקטורת והקרתה (מתרומה

116) ומוזה לוקחים כח להחידוש הפרטי שבכל יום יהיו חדשים.

117) ראה לעיל הערה 3.

118) תענית כט, סע"א.

119) ע"ז ג, סע"א.

120) ב"ר פ' י"א, ח.

121) בלק כג, ט.

122) שמו"ר פט"ו, ז.

123) ראה לקו"ת שה"ש בסופו. וראה ספר

הערכים־חב"ד מערכת אותיות בסופו. וש"נ.

111) ובשנת העיבור — באדר ראשון, "ראשון" גם במעלה וחיבות, ומצינו בהלכה שבכמה ענינים נקרא אדר ראשון אדר סתם (ראה טווא"ח סתכ"ח. רמ"א שם סתכ"ו. טושו"ע חו"מ סמ"ג סכ"ח).

112) רמב"ם הל' שקלים פ"א ה"ט.

113) שם פ"ב ה"ד.

114) שם רפ"ד.

115) שם ספ"ד.

ועוד ועיקר — שנוסף על הפעולה בעצמו צריך לפעול כהנ"ל גם על הזולת, ומה טוב — על עשרה מישראל, עדה קדושה¹²⁸, שבוה נכללת השלימות דכל בני (כמובן מנוסח ברכת הזימון "אחד עשרה ואחד עשרה ריבוא"¹²⁹).

ולהוסיף, שהפעולה על הזולת מודגשת ביותר בהדלקת המנורה שבפרשת תצוה — פעולתו של אהרן הכהן בכל שבעת הסוגים דבנ"י¹³⁰, "להעלות נר תמיד", "מדליק עד שתהא שלהבת עולה מאלי"¹³¹, ש"נר הוי' נשמת אדם" יאיר ב"נר מצוה ותורה אור", שזוהי גם עבודת כאו"א מישראל, כהוראת המשנה¹³²: "הוי מתלמידיו של אהרן כו' אוהב את הבריות ומקרבן לתורה".

ועיקר כל העיקרים — שמהקריאה והלימוד בתורה¹³³ בענין הדלקת הנרות והקטרת הקטורת נזכה תיכף ומיד לקיום מצות הדלקת הנרות והקטרת הקטורת ע"י הכה"ג בביהמ"ק השלישי¹³⁴, ש"בנוי ומשוכלל יגלה

יתירה ביום השבת שחל ביום י"א בחודש¹²⁴ — יום אחד עשר, "אנת הוא חד ולא בחושבן", שקשור עם בחי' היחידה.

וערב שבת, שחל ביום העשירי בחודש — מורה על שלימות העבודה דישראל (שדומין ללבנה ומניין ללבנה¹²⁵) בעשר כחות הנפש, כחות פנימיים.

והיבורם יחד — "מי שטרח בערב שבת יאכל בשבת" — מורה על המשכת וגילוי בחי' היחידה (אחד עשר) בכחות פנימיים (עשר).

ויש לומר, שכשקורין פרשת תצוה בקביעות זו מודגש יותר תוכן הפרשה — שע"י הנרות¹²⁶ נעשה המשכת וגילוי הקטורת (אחד עשר) בכל עניני העבודה שמצד הכחות הפנימיים (עשר)¹²⁷.

יא. ויה"ר שכאו"א מישראל ינצל הנתינת כח דערב שבת ויום הש"ק פרשת תצוה, יו"ד וי"א אדר, לפעול בעצמו החידוש בעבודת הקטורת והמשכתה והתגלותה בכל עניני העבודה על כל השנה כולה.

128) ראה ברכות כא, ב. וש"נ.

129) שם מט, ב — במשנה.

130) ראה לקו"ת ר"פ בהעלותך. ובכ"מ.

131) ריש פרשתנו ובפרש"י.

132) אבות פ"א מ"א.ב.

133) ובלשון הכתוב בהפטרות ד' תצוה (יחזקאל מג, י"א): "הגד את בית ישראל את הבית גוי צורת הבית ותכונתו גוי וכל תורתיו הודע אותם גוי", וכמבואר במדרש (תנחומא צו יד) ש"א"ל הקב"ה (ליחזקאל) .. לך אמור להם ויתעסקו לקרות צורת הבית בתורה, ובשכר קרייתת אני מעלה עליהם כאילו הם עוסקין בבנין הבית", ועד שאין בנין ביתי בטל (ראה לקו"ש ח"י"ח ע' 412 ואילך. וש"נ).

124) ובפרט בחודש אדר — שישנה כבר השלימות דאחד עשר חדשי השנה (מניסן עד שבט).

125) ראה סוכה כט, א. ב"ר פ"ו, ג. אוה"ת בראשית ד, סע"ב ואילך. ועוד.

126) להעיר מהשייכות לנרות שבת ששייכים לנרות המקדש (ראה יל"ש ר"פ בהעלותך)) שהדלקתן היא כניסת השבת — החיבור דיום העשירי (ערב שבת) עם יום אחד עשר (שבת).

127) לשלימות הענין — ראה גם קונטרס משיחות (ליל יום) ג', (ליל יום) ועש"ק וש"ק פ' תצוה, ד', יו"ד וי"א אדר-ראשון (לעיל ע' 308 ואילך).

ויבוא מן השמים" ¹³⁵ — בזמן המנחה
 דיום הש"ק י"א אדר, בסמיכות
 ולאחרי הקריאה בפרשת תצוה:
 "להעלות נר תמיד", "ובהעלות אהרן
 את הנרות בין הערביים יקטירנה" —
 "אין מחנכין מזבח הזהב אלא
 בקטורת של בין הערביים" ¹³⁶, ו"אין
 מחנכין את המנורה אלא בהדלקת
 שבעה נרותי בין הערביים" ¹³⁷ —
 תיכף ומיד ממש.

בקדש הקדשים — "בכל שעה שהוא רוצה ליכנס
 יכנס רק שיכנס בסדר הזה" (ויק"ר פכ"א, ז. ועוד).
 (135) פרש"י ותוס' סוכה מא, סע"א. ועוד.

---

(136) רמב"ם הל' תמידין ומוספין רפ"ג.
 (137) שם הלכה י"א.

●